

# **Školní vzdělávací program**

## **pro školní družinu při ZŠ Velké Chvojno**



### **Družinářek**

Projednáno pedagogickou radou	29. 8. 2023
Schváleno školskou radou	4. 9. 2023

<b>Název školního vzdělávacího programu</b>	Družináček
<b>Platnost od</b>	1. 9. 2023
<b>Název zařízení zájmového vzdělávání</b>	Školní družina při ZŠ Velké Chvojno

<b>Předkladatel</b>	Základní škola, Velké Chvojno, okres Ústí nad Labem, příspěvková organizace
<b>Adresa</b>	Velké Chvojno 8 403 34 Velké Chvojno
<b>Telefon</b>	+ 420 475 222 506
<b>E-mail</b>	<a href="mailto:zs.velkechvojno@seznam.cz">zs.velkechvojno@seznam.cz</a>
<b>Web</b>	<a href="https://www.zsvelkechvojno.cz/">https://www.zsvelkechvojno.cz/</a>
<b>IČO ZŠ</b>	727 434 50
<b>Ředitel školy</b>	Mgr. et Bc. Radka Hříbalová
<b>Koordinátor ŠVP</b>	Mgr. Petra Stupková Procházková

<b>Zřizovatel školy</b>	Obec Velké Chvojno
<b>Adresa</b>	Velké Chvojno 55 403 34 Velké Chvojno
<b>Telefon</b>	+ 420 411 198 930
<b>E-mail</b>	<a href="mailto:obec@seznam.cz">obec@seznam.cz</a>
<b>Web</b>	<a href="https://www.obecvelkechvojno.cz/">https://www.obecvelkechvojno.cz/</a>

## Obsah:

1.	Charakteristika školského zařízení .....	4
1.1	Charakteristika školní družiny .....	4
1.2	Materiální a ekonomické podmínky .....	4
1.3	Personální podmínky .....	5
1.4	Charakteristika žáků.....	5
1.5	Psychosociální podmínky .....	5
1.6	Spoluúčast rodičů.....	5
1.7	Velikost a vnitřní organizace .....	6
1.8	Řízení školní družiny.....	6
1.9	Bezpečnost a ochrana zdraví .....	6
2.	Výchovně vzdělávací proces ve školní družině .....	6
2.1	Délka a časový plán výchovného působení .....	6
2.2	Formy a obsah činností.....	6
2.3	Cíle výchovně vzdělávacího působení.....	7
3.	Charakteristika výchovně vzdělávacího programu .....	7
4.	Obsah výchovně vzdělávacích oblastí.....	8
5.	Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost s žáky s podpůrnými opatřeními a žáků nadaných .....	9
6.	Podmínky přijetí, průběhu a ukončení dooczky do ŠD .....	9

## **1. Charakteristika školského zařízení**

### **1.1 Charakteristika školní družiny**

Školní družina (dále jen ŠD) je součástí Základní školy Velké Chvojno, okres Ústí nad Labem, příspěvkové organizace (dále jen ZŠ). Sídlí se školou ve stejné budově, má k dispozici jednu místnost, kde probíhají ranní i odpolední činnosti. ŠD podle potřeby využívá také školní dvůr, hřiště a školní zahradu s altány.

Hlavním posláním ŠD je poskytování zájmové činnosti a možnost odpočinku a relaxace. Výchovná činnost se řídí Školním vzdělávacím programem pro školní družinu (dále jen ŠVP pro ŠD) při ZŠ Velké Chvojno s motivačním názvem „Družináček“.

Cíle ŠD navazují na výchovně vzdělávací činnost ZŠ, zohledňují zájmy žáků, jejich relaxační potřeby, k prioritám ŠD patří především ukázat možnosti vhodného trávení volného času. Žáci jsou aktivně zapojováni do praktického organizování tradičních akcí vztahujících se k ročnímu období, sportovním, kulturním a společenským aktivitám spojených se zvyky a tradicemi např.: Drakiáda, podzimní vyrábění, Halloween, Čert a Mikuláš, vánoční vyrábění, Těšíme se na Vánoce, Masopust, Valentýnské tvoření, velikonoční tvoření, MDŽ, Den matek, Den dětí, Sportovní olympiáda.

O hlavních a ostatních prázdninách je provoz ŠD se souhlasem zřizovatele přerušen.

Stravování žáků probíhá ve školní jídelně ZŠ Velké Chvojno, okres Ústí nad Labem, kde je zajištěn i pitný režim.

### **1.2 Materiální a ekonomické podmínky**

Pro každodenní provoz je využívána jedna místnost v budově. Tato místnost je prostorná, světlá a je zařízená vhodným nábytkem. Na podlaze je zčásti lino a zčásti koberec. Pro herní činnost jsou v ŠD stavebnice, stolní a společenské hry, a mnoho dalších hraček.

Žáci mají k dispozici dětské knihy a časopisy, výtvarný materiál – voskovky, fixy, pastelky, vodové a temperové barvy.

Pro poslechovou činnost máme v ŠD televizor, DVD přehrávač a CD rádio, IA.

Před místností ŠD je lavička na školní tašky.

Pro pobyt venku využíváme školní zahradu, školní hřiště, které je vedle školy. Na školní zahradě je umístěna houpačka, skluzavka, průlezka, pingpongový stůl, altány. Účastníci mají k dispozici sportovní náčiní – míče, plastové chůvy, obruče, švihadla, boby pro zimní hry apod.

Protože jsme vesnická škola, využíváme krásnou přírodu v okolí k vycházkám a rekreačním činnostem.

Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve ŠD je stanovena měsíční úplata ve výši 100,-Kč, jejíž výši stanovuje ředitel podle §14 vyhlášky 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělání. Tato úplata platí pro každého žáka i v případě docházky sourozenců do ŠD. Úplata se z důvodu nepřítomnosti žáka

nesnižuje, je povinná pro každého přihlášeného žáka. O snížení nebo prominutí úplaty (dle § 123 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání), lze žádat ředitele školy v případech uvedených v § 11 vyhlášky 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

#### **Financování ŠD je více zdrojové:**

- a) ze státního rozpočtu jsou finanční prostředky určeny na mzdové náklady
- b) z příspěvků od zřizovatele je hrazen provoz
- c) z prostředků vybraných formou úplaty za zájmové vzdělávání je hrazeno materiální vybavení

### **1.3 Personální podmínky**

Pedagogické působení v ŠD zajišťují 2 kvalifikované vychovatelky. Jsou iniciátorkami a průvodkyněmi žáků při nabízených činnostech, které mohou řídit přímo i nepřímo. Navozují jednotlivé činnosti, motivují žáky k těmto činnostem, umožňují jim rozvíjet jejich zájmy a na závěr spolu s žáky jednotlivé činnosti a jejich výsledky hodnotí. Smyslem práce je probouzet v žácích aktivní zájem o různé znalosti a dovednosti, rozvíjet jejich přirozenou zvědavost, chuť navazovat sociální kontakty, rozvíjet komunikaci mezi žáky.

Dle možností se vychovatelky zúčastňují akreditovaných kurzů, vzdělávají se samostudiem, sledováním nových publikací, knih, odborných článků v časopisech, zajišťují nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity v ŠD.

#### **1.1 Charakteristika žáků**

Žáci přihlášení do ŠD jsou v jedné třídě.

Věkové rozmezí odpovídá žákům 1. stupně ZŠ, jedná se především o žáky z Velkého Chvojná a spádových obcí. Ranní družinu navštěvují i žáci, kteří dojíždějí autobusem a čekali by dlouho před školou. Stejně tak i po vyučování.

#### **1.2 Psychosociální podmínky**

Vychovatelky v ŠD se snaží o navazování příjemné, přátelské atmosféry a příznivého sociálního klimatu – otevřenost a partnerství mezi žáky v komunikaci. Žáci jsou vedeni ke vzájemné úctě, toleranci a empatii. Jedním z prostředků je např. pomoc starších žáků mladším při hrách a organizaci zájmové činnosti.

- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- vytváření pohody prostředí
- věková přiměřenost a motivující hodnocení, dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy

#### **1.3 Spoluúčast rodičů**

Rodiče jsou průběžně informováni o činnosti ŠD a spoluúčastní se některých akcí pořádaných ŠD. Naším cílem je spoluúčast rodičů na činnosti ŠD ještě více posílit.

#### **1.4 Velikost a vnitřní organizace**

ŠD se skládá z 1 oddělení. Oddělení je složeno z žáků 1. stupně ZŠ maximálně do počtu 26 přihlášených žáků. Organizace a provozní doba je stanoven Vnitřním řádem školní družiny.

#### **1.5 Řízení školní družiny**

Činnost ŠD řídí ředitelka školy, která eviduje pracovní dobu vychovatelek, doporučuje účast DVPP, kontroluje vedení dokumentace, koordinuje činnost ŠD podle plánu činnosti a potřeb školy.

#### **1.6 Bezpečnost a ochrana zdraví**

Žáci v ŠD se řídí Školním řádem ZŠ Velké Chvojno a Vnitřním řádem školní družiny. Na začátku školního roku jsou všichni žáci poučeni o bezpečném chování během pobytu v ŠD, je o tom učiněn záznam v dokumentaci. Žáci jsou pak průběžně poučovani o bezpečném chování před každou akcí, soutěží a prázdninami během roku. Dále jsou upozorňováni na možné následky, především na úrazy, které mohou při různých činnostech nastat. Případné úrazy jsou zapisovány do knihy úrazů a neprodleně jsou informováni rodiče. S tím souvisí zajištění dostupnosti prostředků první pomoci, kontaktem na lékaře (nástěnka), praktická dovednost vychovatelky poskytovat první pomoc. Dále je ochrana zdraví zajištěna častým větráním, pobytem na čerstvém vzduchu, zajištěním pitného režimu, čistotou prostoru, vhodným nábytkem, který svou velikostí respektuje věkové zvláštnosti žáků. V zimním období se klade důraz na zajištění tepelné pohody v prostorách ŠD.

## **2. Výchovně vzdělávací proces ve školní družině**

### **2.1 Délka a časový plán výchovného působení**

Časový plán ŠD je stanoven na dobu jednoho školního roku. Během této doby projde žák všechny okruhy činností družinou vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce cílům výchovně vzdělávací činnosti. ŠD plní výchovně vzdělávací činnost formou sportovně-rekreační činnosti, odpočinku, zájmovou činností a také přípravou na vyučování.

### **2.2 Formy a obsah činností**

Působení probíhá ve formě pravidelné činnosti, příležitostné činnosti a součástí je rovněž otevřená nabídka spontánních činností.

**Pravidelná činnost:** probíhá v rámci týdne v závislosti na přírodních a organizačních podmínkách. Představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělání: výtvarná činnost, dramatická a hudební činnost, sportovní aktivity, hudebně pohybová činnost, pracovní technická činnost, přírodovědná činnost, vlastivědná činnost, dopravní činnost, didaktické hry. Tyto činnosti podněcují rozvoj nadání žáků a umožňují prožít úspěch i žákům s podpůrnými opatřeními.

**Příležitostná činnost:** výchovně vzdělávací, zájmová, tematická rekreační činnost, organizovaná nepravidelně dle potřeb a možností ŠD (akce, projekty). Není zahrnuta do týdenní skladby činností. Jsou to činnosti, které jsou pořádané školou a organizované ŠD (drakiáda, různé sportovní soutěže, divadelní představení...).

**Průběžná činnost:** činnost ranních a koncových družin, pobyt venku (hry, různé činnosti), odpolední, klidové činnosti.

V naší družině provozujeme odpočinkové činnosti zejména ráno a po obědě formou četby a relaxačního cvičení a také přípravu na vyučování formou didaktických her a výukových programů na tabletech či noteboocích.

### 2.3 Cíle výchovně vzdělávacího působení

Cíle výchovně vzdělávací činnosti ŠD vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy (§ 2 odst. 2 školského zákona). Při naplňování těchto cílů zohledňujeme věkové a individuální zvláštnosti žáků, jako metody preferujeme hru, navazování modelových situací a využívání spontánní zvědavosti žáků s prioritami:

- pomáhat žákům při začleňování do dětského kolektivu a orientaci v něm,
- respektovat individuální schopnosti a dovednosti,
- posilovat a rozvíjet zájem žáka o smysluplné využití volného času,
- poskytovat žákům dostatek možností a podnětů k rozvíjení tvořivosti a zájmu,
- podporovat v osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako osobnost,
- utvářet a prohlubovat vztah k životnímu prostředí, kulturním a historickým památkám
- vést k osvojování základních etických hodnot,
- prakticky naplňovat a posilovat výchovu k zdravému životnímu stylu,
- dodržovat hygienické návyky při práci a využívat různých možností odpočinku a relaxace.

### 3. Charakteristika výchovně vzdělávacího programu

Náš výchovně vzdělávací program ŠD se orientuje především na ty oblasti, které s ohledem na věkovou strukturu žáků a podmínky ŠD může dále rozvíjet. Základními pilíři jsou dobré mezilidské vztahy, sport a práce s žáky s podpůrnými opatřeními. K tomu využíváme nejen školní hřiště pro hry a sportovní aktivity a jako místo pro činnosti žáků volíme okolní přírodu. Těmto oblastem jsme také přizpůsobili i vzdělávací obsah, zaměřený na prohlubování vztahu k místu, kde žijí a k lidem, se kterými se setkávají.

Tento dlouhodobý proces za účelem získání souhrnu vědomostí, schopností, dovedností a postojů, které žáci získávají v průběhu docházky do ŠD, se prolíná všemi činnostmi zájmového vzdělávání

<b>Kompetence k učení</b>	Má pozitivní vztah k učení – klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislosti, uplatňuje je v praktických situacích, umí kriticky zhodnotit své výkony, práci dokončí.
<b>Kompetence k řešení problému</b>	Všímá si dění okolo, snaží se řešit situace – užívá logické, matematické a empirické postupy. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, hodnotí výsledky svých činů.

<b>Kompetence komunikativní</b>	Komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými, vyjadřuje se kultivovaně a souvisle v ústním i písemném projevu. Umí vyjádřit vlastní názor, nezapomíná též naslouchat druhým.
<b>Kompetence sociální a personální</b>	Projevuje ohleduplnost a citlivost, rozpozná nevhodné chování – nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, je tolerantní, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky.
<b>Kompetence činností a občanské</b>	Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem. Má kladný vztah k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.
<b>Kompetence k trávení volného času</b>	Rozvíjí své zájmy a záliby, umí vhodně relaxovat, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, umí říci „ne“ na nevhodné aktivity, zvyšuje zdravé sebevědomí, vede k seberealizaci.

#### 4. Obsah výchovně vzdělávacích oblastí

Navazuje na Školní vzdělávací program a především z vzdělávacích oblastí základního vzdělávání jsou: Člověk a jeho svět (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví).

<b>Místo, kde žijeme</b>	- umět se orientovat v nejbližším okolí, život v rodině, ve škole, ve společnosti, podnikat vycházky do okolí, orientace v terénu, návštěva významných míst v regionu a seznamování s lidovými zvyky. Besedy o našem městě a okolí. Dopravní výchova – bezpečnost na cestě do školy a vycházkách.
<b>Lidé kolem nás</b>	- umět vhodně jednat s dospělou osobou, přijatelným způsobem umět vyjádřit svá přání a potřeby. Osvojení vhodného chování a vystupování, slušná mluva a základy společenského chování na různých místech a daných situacích besedy a scénky. Předcházení šikaně.
<b>Lidé a čas</b>	- vyvážení správného režimu dne a jeho dodržování, učit žáky s časem pracovat, vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Besedy, vlastní výroba časových plánů, rozvrhů.
<b>Rozmanitost přírody</b>	- pozorování rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, vycházky a pobyty v přírodě, studování encyklopedií, výstavky přírodnin, poznatky z cest, péče o pokojové rostliny, zvláště dbát na výchovu ekologii – ochrana přírody.
<b>Člověk a jeho zdraví</b>	- poznání sebe sama, poučení o zdraví, nemoci, prevenci, osobní hygieně, předcházení úrazů, umění ošetřit drobná poranění. Besedy první pomoci, pravidelné otužování, vycházky do přírody, dodržování pitného režimu.



## **5. Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost s žáky s podpůrnými opatřeními a žáků nadaných**

Při výchovně vzdělávací činnosti žáků s podpůrnými opatřeními úzce spolupracují vychovatelky ŠD s pedagogy, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Jsou seznámeny se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce se zákonnými zástupci žáků. V potřebných aktivitách je zohledněno přiměřené zatížení. Třídní učitel a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu žáka.

### **Žáci s podpůrnými opatřeními**

U těchto žáků je třeba uplatňovat při jejich výchově vzdělávání kombinaci speciálně pedagogických postupů. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků. Působení na tyto žáky vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné školní prostředí, respektování individuality žáka, využívání podpůrných opatření, zohlednění druhu, stupně a míry postižení. Realizujeme podpůrná opatření v rámci individuálního vzdělávacího plánu. Důležitá je spolupráce se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky. Žákům se zdravotním postižením je v souladu s právními předpisy umožněno působení asistenta pedagoga.

### **Žáci se sociálním znevýhodněním a cizinci**

Tito žáci pocházejí ze sociálně, kulturně nebo jazykové odlišného prostředí, v němž vyrůstají žáci majoritní populace. Žáci se obtížněji integrují díky svým jazykovým odlišnostem, různým hodnotovým žebříčkům či celkovému stylu života. V případě cizince je pozornost věnována osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím. Vychovatelky se orientují v rodinném prostředí žáků a volí vhodné přístupy, které ve ŠD vytváří příznivé společenské klima. Využívají individuální či skupinové péče, pomoci asistenta pedagoga, volí odpovídající metody a formy práce, komunikují a spolupracují s odborníky.

### **Žáci mimořádně nadaní**

Usilujeme o maximální využití potenciálu žáků a snažíme se je podporovat v jejich osobnostně-sociálním rozvoji. Při identifikaci žáků mimořádně nadaných a následné péči spolupracujeme s odborníky PPP a s rodiči. K rozvíjení talentu přispívá rovněž zájmová mimoškolní činnost.

## **6. Podmínky přijetí, průběhu a ukončení docházky do ŠD**

ŠD je určena pro žáky I. stupně.

**Přihlášení:** k přihlášení žáka slouží přihláška do ŠD, na které jsou uvedeny informace o zdravotním stavu, o způsobu odchodu ze ŠD, zda žák odchází sám nebo s doprovodem, kontakt na zákonného zástupce, dále osobní údaje žáka a doba pobytu v ŠD ve školních dnech.

Pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče tuto skutečnost vychovateli písemnou formou opatřenou datem a podpisem zákonného zástupce. Pro tyto změny je zaveden družinový notýsek.

Do oddělení ŠD lze zapsat maximálně 26 pravidelně docházejících žáků. Pobyt v ŠD mohou využít všichni přihlášení žáci (ráno 6,30 – 9,05, po vyučování do 16,30hod.). Postup a kritéria jsou stanoveny ve Vnitřním řádu školní družiny.

**Odhlášení:** ukončení docházky v ŠD během školního roku probíhá formou písemného odhlášení zákonného zástupce žáka.

Při opakovaném porušování Vnitřního řádu školní družiny, ohrožování zdraví a bezpečnosti vlastní i ostatních, častém nerespektování pokynů vychovatelky, může být žák ze ŠD vyloučen. O vyloučení rozhoduje ředitel školy ve správním řízení.

Základní škola, Velké Chvojno,  
okres Ústí nad Labem  
403 34 Velké Chvojno 8  
IČ: 72743450 B 475 222 506